

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžf/102/2014
Identifikačné číslo spisu:	7013200475
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7013200475.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti TOKAJ FURMINT SK, s.r.o., so sídlom Malá Trňa 105, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom v Banskej Bystrici, Lazovná 63, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 25. januára 2013 č. 1100303/1/5095-21718/2013/5081, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/63/2013-51 zo dňa 19. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolacie konanie **z a s t a v u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Vyššie označeným rozhodnutím Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 138 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“) tým, že žalobca nezdokladoval svoje pomery. Podľa názoru prvostupňového súdu v tomto prípade bolo potrebné prihliadnuť aj na osobitné postavenie účastníka konania ako právnickej osoby - podnikateľa, pričom podnikanie treba vnímať ako činnosť, pri ktorej podnikateľ postupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo aj k strate. Podnikateľské riziko nie je možné prenášať na štát.

Súd posúdil majetkovú situáciu žalobcu s prihliadnutím na vyplnené tlačivo, v ktorom žalobca uviedol výšku vlastného imania a nehnuteľný majetok a vyhodnotil návrh na oslobodenie od súdneho poplatku v súdnom konaní ako nedôvodný, keďže zistil, že základné imanie žalobcu predstavuje sumu 66 389,- €, pričom žalobca je vlastníkom rodinného domu, čiže výšku súdneho poplatku 70,- €, ktorý má zaplatiť za podanú žalobu nepredstavuje tak vysokú sumu, ktorú by nebol schopný uhradiť bez toho, aby došlo k vážnemu znemožneniu jeho podnikania.

Ako vyplýva z uznesenia krajského súdu, po tom, ako zistil, že nebola naplnená prvá z požiadaviek § 138 ods. 1 OSP, krajský súd sa nezaoberal otázkou, či zo strany žalobkyne ide, alebo nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Proti tomuto uzneseniu podala žalobca v lehote ustanovenej zákonom odvolanie a žiadal, aby ho Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zmenil a oslobodenie od súdnych poplatkov mu v celom rozsahu priznal.

Namietal, že krajský súd svoj rozsudok odôvodnil skutočnosťou, že žalobca je podnikateľom a jeho nepriaznivá finančná situácia má pôvod v podnikaní, a s ním súhlasia.

Majúc jednoznačne za to, rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky ako aj rozhodnutie správcu dane ako prvostupňového orgánu, sú nezákonné poukázal na to, že patrí do skupiny spoločností personálne spojených s p. T. P., z ktorého dôvodu sú tieto spoločnosti účastníkmi niekoľko desiatok (až stovák) súdnych sporov, keď podanými žalobami napadli nezákonnosť postupu ako aj rozhodnutí daňových úradov, pričom ani jedna z vyššie uvedených súdnych vecí podľa informácií, ktorými disponuje žalobca, nebola právoplatne ukončená v neprospech týchto subjektov. Takto podľa u žalobcu nejde o zjavne neúspešné uplatnenie práva.

Poukázal tiež na to, že s ohľadom na neprimerané zaťaženie spoločností spojených s p. T. P. zo strany daňových úradov, pokračovanie v daňových kontrolách zo strany správcu dane, nerešpektujúcich rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, nezákonného zadržiavania finančných prostriedkov patriacich spoločnostiam spojených s p. T. P. zo strany daňových úradov, blokovaním majetku a v neposlednom rade aj z dôvodu negatívnej medializácie vecí zo strany štátnych orgánov (nerešpektujúcich prezumpciu neviny), spoločnosti spojené s p. T. P. nemôžu vykonávať žiadnu podnikateľskú činnosť. Z týchto dôvodov sa spoločnosti dostali do finančnej tiesne a žalobca nedisponuje žiadnou finančnou hotovosťou, s ktorou by mohol voľne disponovať. Taktiež žalobca nemá žiaden hnutelný či nehnuteľný majetok relevantnej hodnoty, ktorý by bolo možné speňažiť a s ktorým môže disponovať.

Žalobca nesúhlasil s odôvodnením krajského súdu, že tieto okolnosti sú pre posúdenie žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov irelevantné, nakoľko práve tieto okolnosti vytvárajú situáciu, ktorá znemožňuje žalobcovi (cez pomery žalobcu obmedzujúce vykonávať podnikateľskú činnosť a nakladať s majetkom a finančnými prostriedkami) súdny poplatok uhradiť, t.j. pomery žalobcu oslobodenie od súdneho poplatku odôvodňujú. Súdom vyrubená povinnosť uhradiť súdny poplatok žalobkyni prakticky znemožňuje domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou (žalobca nemá finančné prostriedky na ich úhradu), ktoré predstavuje jeho právo zaručené Ústavou Slovenskej republiky. Súhlasil síce, že výška súdneho poplatku nepredstavuje príliš vysokú čiastku, ale pre žalobcu je aj táto suma v súčasnosti vysoká, spoločnosti personálne spojené s p. T. P. sú účastníkmi množstiev súdnych sporov, a tak celková výška súdnych poplatkov, ktorými sú tieto spoločnosti zaťažené predstavujú sumy až niekoľko desiatok tisíc eur. Domáhať sa súdnou cestou zrušenia rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky pritom predstavuje jedinú zákonnú cestu, ktorou si žalobca môže uplatniť právo na svoju ochranu v danej veci.

Nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov z dôvodu, že žalobca je podnikateľom a došlo by tým k preneseniu podnikateľského rizika z podnikateľa na štát (čo je hlavným argumentom, pre ktorý súd žalobkyni oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal) nemá podľa žalobkyne oporu ani v súčasnej právnej praxi (aj praxi Krajského súdu v Košiciach) a nie je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Poukázala pritom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Obo/127/2008, 5Obo/128/2008 a 5Obo 129/2008 z 30. júla 2009, v zmysle ktorého:

„Ustanovenie § 138 ods. 1 O.s.p. oprávňuje súd na návrh účastníka priznať mu celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov. Predpokladom pre takéto rozhodnutie je skutočnosť, že to pomery účastníka odôvodňujú, a že nejde o .svojvoľné alebo zrejme bezúspešne uplatňovanie, alebo bránenie práva. Zákon stanovuje rovnaké kritériá pre všetkých účastníkov bez rozlišovania, či ide o fyzickú, alebo právnickú osobu a podnikateľa, alebo nepodnikateľa. Zamietnutie návrhu obchodnej spoločnosti s odôvodnením, že by sa tým prenášalo podnikateľské riziko na štát, nemá oporu v zákone Pri priznaní oslobodenia fyzickej osobe sú rozhodujúce najmä majetkové pomery, pričom súd neskúma, či si prípadne svoju situáciu nezavinil sám a priznanie oslobodenia by sa rovnako mohlo považovať za

nespravodlivé zvýhodnenie oproti inému účastníkovi.“.

Žalobca taktiež poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 4Cob/39/2012-135, ktorým priznal žalobcovi - podnikateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, z obdobných dôvodov ako uviedol žalobca .

Žalobca taktiež nesúhlasil s tvrdením krajského súdu, že nepreukázal tvrdené skutočnosti. Krajský súd má vedomosť o desiatkach a stovkách podaných žalôb spoločnosťami personálne spojenými s p. T. P. práve na Krajský súd v Košiciach. Krajský súd má taktiež vedomosť o množstve úspešných súdnych rozhodnutí (v prospech spoločností spojených s p. T. P.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal vec predloženú krajským súdom podľa § 211 a nasl. O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že v danej veci nie sú splnené procesné podmienky pre preskúmanie odvolania v jeho merite.

Podľa ust. § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa ust. § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250a O.s.p. žalobca musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti, vo veciach priestupkov a vo veciach azylu a doplnkovej ochrany.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 250d ods. 3, veta prvá O.s.p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2).

Pre odvolacie konanie v preskúmovacom konaní súdu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku ustanovujúcej súdny prieskum zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov na základe žalôb platia primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku stanovujúce zákonné podmienky pre konanie pred súdom prvého stupňa.

Počas konania o odvolaní na Najvyššom súde Slovenskej republiky dňa 03.09.2015 oznámil právny zástupca žalobcu JUDr. Pavol Gomboš, že medzi žalobcom a ním došlo k dohode o zániku plnomocenstva na zastupovanie v danej veci. Najvyšší súd na základe vyššie uvedených zákonných ustanovení vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní predložil originál plnomocenstva na zastupovanie v ďalšom konaní a súčasne ho poučil o možnosti zastavenia konania v zmysle § 250d ods. 3 O.s.p. prípade, že v danej lehote plnomocenstvo nepredloží.

Vzhľadom k tomu, že žalobca na výzvu súdu prvého stupňa ostal nečinný a odvolaciemu súdu v stanovenej lehote neoznámil advokáta, ktorého si zvolil na zastupovanie, odvolací súd nemohol preskúmať jeho odvolanie v merite veci, pretože zastupovanie advokátom podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je zákonnou podmienkou (§ 250a O.s.p.) na konanie v preskúmvacom konaní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 250d ods. 3 O.s.p. v spojení s § 250a a v spojení s § 246c ods. 1 a s § 211 ods. 2 odvolacie konanie zastavil.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodoval podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a s § 246c ods. 1. Žalobcovi náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože v tomto konaní nemal úspech.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 o súdoch o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.